nieuws

Herstel van wetlands zou landbouwgrond opslokken

nieuws

Vlaanderen heeft de afgelopen 50 à 60 jaar driekwart van zijn zogenaamde 'wetlands', dat zijn venen, meren, natte graslanden en moerassen, drooggelegd. Er blijven nu nog 68.000 hectare wetlands over. Volgens natuuronderzoeksinstituut INBO kunnen de niet-verstedelijkte voormalige wetlands in theorie nog hersteld worden, goed voor ongeveer 147.000 hectare. Dat is een veelvoud van de Vlaamse doelstelling, “en totaal onrealistisch als je rekening houdt met het Vlaanderen van vandaag in plaats van vast te houden aan het verleden”. Zo reageert het Algemeen Boerensyndicaat, dat geen fan is van theoretische denkoefeningen zonder realiteitscheck. Boerenbond sluit zich daarbij aan.

13 APRIL 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:44

Lees meer over:
ruimtelijke ordening

Vlaanderen heeft de afgelopen 50 à 60 jaar driekwart van zijn zogenaamde 'wetlands', dat zijn venen, meren, natte graslanden en moerassen, drooggelegd. Er blijven nu nog 68.000 hectare wetlands over. Volgens natuuronderzoeksinstituut INBO kunnen de niet-verstedelijkte voormalige wetlands in theorie nog hersteld worden, goed voor ongeveer 147.000 hectare. Dat is een veelvoud van de Vlaamse doelstelling, “en totaal onrealistisch als je rekening houdt met het Vlaanderen van vandaag in plaats van vast te houden aan het verleden”. Zo reageert het Algemeen Boerensyndicaat, dat geen fan is van theoretische denkoefeningen zonder realiteitscheck. Boerenbond sluit zich daarbij aan.

Wetlands staan wereldwijd onder sterke druk. Van alle Europees beschermde habitats zijn de wetlands er het slechtst aan toe en zijn de trends het negatiefst. Vlaanderen heeft als laaggelegen regio aan de Noordzee en met zijn dicht netwerk van traag stromende rivieren er van nature heel wat. Plassen en meren, natte graslanden, veengebieden en moerassen zijn door eeuwen van menselijke activiteit echter grotendeels verdwenen. Vooral de afgelopen decennia gingen ze in snel tempo achteruit.

Onderzoekers van INBO en de Universiteit Antwerpen vergeleken kaartmateriaal uit de naoorlogse periode van de vorige eeuw met actuele kaarten. Daaruit blijkt dat Vlaanderen in de afgelopen 50 tot 60 jaar 75 procent van zijn wetlands verloor. Van de 244.000 hectare wetland die er rond de jaren 1950 nog waren, blijven nu maar 68.000 hectare over. 85 procent werd landbouwgebied, de overige 15 procent werd verstedelijkt. Wat rest, is vaak van wisselende kwaliteit.

Dat die wetlands van belang zijn, komt doordat ze “belangrijke leveranciers zijn van ecosysteemdiensten”, zegt Koen Van Muylem van INBO. “Ze zijn qua natuurwaarde zeer interessant. Onder meer voor waterzuivering, vogels, insecten en bestuiving, grondwaterhuishouding en verkoeling. Hun belangrijkste functie is echter overstromingsbescherming. Bij hevige regenval vangen ze water op dat anders naar bewoonde gebieden gaat.”

Volgens INBO kunnen, in theorie althans, met gepaste maatregelen de niet-verstedelijkte voormalige wetlands op termijn min of meer in hun oorspronkelijke toestand hersteld worden. In Vlaanderen is er nog potentieel voor herstel van ongeveer 147.000 hectare wetland. De Vlaamse overheid voorziet om tegen 2050 de oppervlakte wetland uit te breiden met een minimum van 8.900 hectare en een maximum van 13.000 hectare.
De natuuronderzoekers rekenden uit wat het herstel van 147.000 hectare wetland zou betekenen. Dit zou vooral ten koste gaan van opbrengst in de landbouw. Volgens een modellering bedraagt dit verlies tussen 136 en 185 miljoen euro per jaar. Door de ecosysteemdiensten van wetlands een waarde te geven, reduceert INBO dit verlies tot 7 à 41 miljoen euro. De balans wordt naar verluidt positief wanneer de potentiële kost door overstromingen en nog een aantal regulerende en culturele ecosysteemdiensten (koolstofopslag, drinkwaterproductie, toerisme en recreatie ...) mee in rekening worden gebracht.
Zo'n theoretische denkoefening kan het Algemeen Boerensyndicaat niet smaken. "Wetlands kan je niet inpassen in de huidige landbouwstructuur, en al helemaal niet in die grootteorde", reageert agro-natuurconsulent Lieven De Stoppeleire (ABS). "Oude wetlands kunnen nu landbouwgrond zijn, maar kijk anderzijds ook naar de oppervlakte landbouw die een harde bestemming kreeg of verloren ging aan vertuining en verpaarding. Vertrek met andere woorden van de huidige Vlaamse context en begrijp dat je niet kan blijven vasthouden aan hoe het vroeger was."
Nog volgens De Stoppeleire wordt landbouw al geacht te extensiveren in de buurt van waardevolle natuur, en dient de sector areaal af te staan voor de gewenste bos- en natuuruitbreiding. "De Europese natuurdoelstellingen in Vlaanderen realiseren, belooft al heel moeilijk te worden. Als landbouwsector kunnen we geen grond blijven inleveren." Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bestemde 750.000 hectare voor landbouw en dat zou de ambitie blijven in het nieuwe Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Uit de jaarlijkse perceelaangiften van landbouwers blijkt dat het landbouwareaal in realiteit 100.000 hectare kleiner is.
Boerenbond sluit zich aan bij de bezorgdheden die ABS formuleert en herinnert aan het Minaraad- en SALV-advies over het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Daarin wordt erkend dat ecosysteemdiensten een 'inspiratiebron' kunnen zijn maar wordt er ook op gewezen dat "de wetenschappelijke, beleidsmatige en juridische inhoud en gevolgen van deze concepten nog onduidelijk of in ontwikkeling zijn. De adviesraden vonden het daarom niet wenselijk om de termen ecosystemen en ecosysteemdiensten reeds centraal te stellen in de ruimtelijke planning. Om dezelfde reden loopt INBO volgens Boerenbond te hard van stapel bij het rendabel rekenen van een oppervlakte wetlands die een vijfde van het Vlaamse landbouwareaal zou beslaan.

Bron: Belga / eigen verslaggeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada